СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 178. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 2 серпня 1935. — VOL. XLIII. No. 178. Jersey City, N. J., Friday, August 2, 1935. THREE CENTS

ДЕЯКІ ДЕМОКРАТИ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО ПОДАТКОВОГО ПРОЄКТУ

ВАШИНГТОН. — Група демократичних конгресменів постановила поборювати деякі постанови пропагованого президентом Рузвелтом податкового закону, що має на ціли оподаткувати багачів.

Передовсім хочуть вони звалити цю постанову пропонованого закону, що має встановити податки на дарунки на добродійні цілі.

Конгресова більшість постановила приспішити дебату над законом щоб конгрес ухвалив його перед літніми феріями, що мають наступити між 20-тим і 23-тим серпня ц. р.

УРЯД УКЛАДАЄ ВІДПОВІДЬ НА БЕРЛІНСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ВАШИНГТОН. —Департамент стейту почав уже праці коло накреслення відповіди на німецький протест у справі збезчещення німецького прапора юрбою демонстрантів у Ню Йорку на кораблі „Бремен".

Уряд не подає змісту ноти, але ґазети догадуються, що він певно запевнить, що всі виновники будуть покарані та що уряд зробить усе можливе, щоби подібні подібні події не повторилися.

Конгресмен Дикстейн, предсідник іміґраційного комітету палати послів, дав публичну заяву, що уряд не повинен перепрошувати Німеччини за події на „Бремені", бо, мовляв, поліція нічого не занедбала.

Департамент стейту дав ґазетам до зрозуміння, що американський уряд не висилав Німеччині ніякої ноти в справі переслідування Жидів, як це мало би виходити зі здогадів деяких газет на основі листа заступника секретаря стейту до жидівських организацій. Президент Рузвелт теж не висилав ніякого письма до канцлера Гітлера. Президент обмежився до того, що висказав у цій справі свою опінію, що очевидно мусіло бути донесене до відома німецького уряду.

ПРЕЗИДЕНТ ПОМАГАЄ СЛІДСТВУ ПРОТИ „ЛАБІСТІВ".

ВАШИНГТОН. — Щоби показати свою піддержку для боротьби проти „лабістів", президент Рузвелт приказав секретареви скарбу відкрити для сенатського комітету, що розслідже „лабістів", усі податкові реєстри департаменту скарбу, наскільки це потрібне для належитого вислідження „лабістів".

СЛІДСТВО ПРОТИ РЕКЕТІРСТВА.

НЮ ЙОРК. — Перші дні слідства проти рекетірів, що ведеться тут перед великою лавою присяжних суддів, присвячено розслідови рекетірства в юніях.

Слідство теж попало на докази, що комерціялізація пороку, рекетірство з запоруками та з політичною діяльністю розвинулися так широко в Ню Йорку, що рекетірства становлять загрозу громадянству.

ЧИСЛО ЖЕРТВ СПЕКИ ДОХОДИТЬ ДО СОТКИ.

ШІКАГО. — Центрально-західні стейти навістила нова спека. Вона робить великі шкоди в плодах на полях та спричиняє багато смертей серед людей.

Ґазети начисляють, що число смертних випадків від спеки доходить до сотки.

Рекорд у спеці взяло місто Топіка, котре вже другий раз записало температуру 106 ступнів Фаренгайта.

ДВІ ЖІНКИ ВІДПОВІДАЮТЬ ЗА ВБИВСТВО.

ШІКАГО. — Перед місцевим стейтовим судом відбудеться незадовго розправа проти пані Бленч Дункел та пані Евеліни Смит, обвинувачених за вбивство Ервина Ланга, зятя пані Дункел.

Порубане тіло Ланга найдено 9-го липня в мочарах на півнич від Гемонда, в стейті Індіяна. Поліція каже, що пані Дункел постановила вбити Ланга, свого зятя. До цього наняла паню Смит, за що їй обіцяла 500 долярів. Пані Смит напоїла Ланга горівкою до безпамяти, а потім його задушила. Доконавши вбивства, вона почвертувала тіло вбитого та перенесла зі своїм чоловіком, Китайцем Гарі Джонґом, до стейту Індіяни.

Пані Дункел і пані Смит стараються зложити одна на другу якнайбільше вини за вбивство.

ГОЛОДУЮЧА РОДИНА.

БРУКЛИН. — До поліційної стації на Милер Евені прибігла 9-літня дівчинка Евеліна Ґюз та сказала, що її мати зімліла. Висланий туди поліцай знайшов цілу родину Ґюзів, зложену з 7 осіб, обезсилену з голодування. Матір забрано до шпиталю, а її дітей до ріжних добродійних інституцій.

УТОПЛЕНИЙ ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ ШУКАННЮ СВОГО ТІЛА.

27-літній Бруклинець Джозеф Ревера, проспавшися під „бордвоком" (хідник з добезпеченства на побережу й приглядався, як 6 сторожів безпеченства на побережу й відділ поліції шукали тіла утопленика. Пізніше довідався, що вони шукали його тіла. Як він пішов спати, жінка роспустила алярм, що він утопився.

ВИТИ ПРИ ПРАЦІ.

Війт у Волківцях, пов. Борщів, Гартліб, перше людоведь, а віднедавна бебек, вічний кандидат на посла, вже намагається оснувати в своїй волості Касу Стефчика, Кулко Рольніче та молочарню. Вже трома наворотами скликав у тій цілі наших і польських селян, але наші селяни на це не підуть.

АВТОМАТИЧНА КОЛИСКОВА ПІСНЯ.

В Римі придумали дитячі візки, в які вбудовано маленькі грамофони. Коли дитина неспокійна, треба тільки натиснути на товчок і грамофон присипляє дитину колисковою піснею. Такі грамофони можна теж вбудувати при дитячих ліжечках. Вони дуже дешеві.

СКІЛЬКИ ЗІР НА НЕБІ.

Англійський астроном Робертс обрахував, що голим оком можна побачити 5,600 зір на полудневій стороні неба. На цілім небі можна охопити голим оком 10,000 зір. Звичайне побільшаюче скло відслонює нам уже 100,000 зір, а через телескоп можна доглянути 200 мілїонів. Але в останнім часі вироблено вже такий фотографічний телескоп, що на фотографічну плиту схоплює 500 мілїонів зір.

БУВШІ УРЯДОВЦІ ПОВІТОВОГО ВИДІЛУ ПЕРЕД СУДОМ.

Більше як тиждень велася в Борщеві розправа проти двох бувших урядовців повітового виділу, а то Жида Ебнера і Поляка Камінського, які з податкових вплывів присвоїли собі кількадесять тисяч злотих. Розправу провадив окружний суддя в Чорткові Тертіль, а обвинувачував прокуратор Шофер. У звязку з тією справою перенесено з Борщева заступника старости Рудницького, а ходять чутки, що відійде також сам староста. В неділю, 16. червня ц. р., запав присуд, яким засуджено обох підсудних по 6 років тюрми.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ В БОРЩЕВІ.

Дня 28. травня ц. р. була у старостві в Борщеві надграничинна большевицька військова місія: 1 генерал і 2 старшини. Для них заряджено на ввесь час їх побуту від 9 год. рано до 5-тої попол. почесну варту. При приїзді і відїзді витала і прощала їх почесна сотня. За ввесь час їх побуту в старостві староство було окружене всею борщівською поліцією і тайними агентами, а поприз староство ніхто не смів переходити. Також мусіли бути заслонені вікна сусідніх мешкань. До Борщева приїхала місія через Скалу, а назад відїхала через Окопи — там, де Збруч впадає до Дністра.

МІСТО БЕЗРОБІТНИХ.

Оподалік Буенос Айрес створили місто безробітних, куди зїжджались безробітні з цілої Південної Америки. Між ними багато в своїх надіях заведених чужинців. Більшість з них ходить на принагідні роботи. Зароблені гроші дають до загальної каси. Єдність між ними подивугідна. А повага і гумор, з яким зносять свою важку долю, справді небувалі.

СНІГИ В ЧІЛЄ.

В околицях Куракавтіна впали на днях великі снігі, які перервали всяку почтову комунікацію, навіть телеграфічну. В деяких місцевостях сніг упав верствою на 7 метрів, що унеможливлює навіть перехід тамошніх Індіян.

СТРАЙКЕРІВ З РІДЖАЙНИ ВИВЕЗЕНО НА ЗАХІД.

Після кривавої бійки між поліцією і страйкерами в Ріджайні й арештування провідників безробітні скапітулювали. Двома потягами вивезено їх до Бритиш Колюмбії, де їх приміщено в таборах. Хто має родину, міг вернутися домів.

СВІТЯТЬ ПО СМЕРТИ.

2,000 огнищ вздовж границь Польщі на просторі 5,000 км. запалили 16-го червня, в 30-тий день смерти Пілсудського.

ОГРАБИЛИ КАРТЯРІВ.

Біля берегів Каліфорнії морські розбишаки напали на розкішний яхт, на котрому далеко від поліції картярі обігравали себе в карти. Розбишаки заграбили 32 тисячі долярів.

ВЕЛИКІ ВТРАТИ ВІД ГРАДУ В САСКАЧЕВАНІ.

Саскатун і околицю навістила велика буря з градом, заподіюючи мілїонові втрати в майні. Град величини курячого яйця вибив засіви на просторі 4 миль у ширину і 25 миль у довжину. В місті буревій поломив деревину.

НІМЕЦЬКУ МОВУ ВИКЛЮЧЕНО З ЛИТОВСЬКИХ ШКІЛ

З Кавнас доносить „Радор", що влада постановила завести в школах замісць німецької англійську мову в хлопячих і дівочих ґімназіях. Цю реформу заведено тому, що торговельні зносини між Литвою й Естонією значно збільшились, отже Литовці мусять уміти по англійському, бо в Естонії англійська мова дуже поширена.

ЗАСЛАНО МИКОЛУ ВОРОНОГО.

Визначний український поет, драматург та суспільний діяч Микола Вороний, що свого часу повернувся з еміґрації в Польщі на совєтську Україну, повіривши, як і багато інших наддніпрянських еміґрантів, в „українізаційному курсови большевиків, став також жертвою русотяпських чекістів.

Є чутки, що Вороного чекісти завезли з України на заслання в Казахстані, на західнім Сибірі.

Де властиво він обертається і що з ним тепер діється, та взагалі чи живе він — годі дізнатись.

М. Вороний переклав українською мовою „Марсельєзу", „Інтернаціонал" („Повстаньте гнані і голодні") та інші гимни, що їх співають українські комуністи. А московські комуністи карають автора тих пісень.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ НА УТРИМАННІ ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ.

Офінор повідомляє з Парижу про цікавий випадок, який стався з німецькими комуністами, що перед Гітлером утекли до Сарщини, а по сарському плебісциті перебралися на територію Франції, де знаходяться тимчасом на державному утриманні.

Незадоволені з незвичної для них їжі, вони вийшли на вулицю й зробили в Штрасбургу протифранцузьку демонстрацію, вигукуючи погрози проти уряду.

Французька влада замісць того, щоб приборкати небажаних гостей, запропонувала їм, згідно з умовою з совєтським урядом, вивезти їх на державний кошт до Москви, себто до їх комуністичної батьківщини. Яке було здивування офіційних кол, які себе переконують, що у Совєтах усе йде як найкраще, коли жаден німецький комуніст не згодився туди поїхати, навіть під загрозою, що буде тут позбавлений утримання. Не вважаючи на протифранцузький виступ, комуністів перевезено до невеличкого міста в найліпшій околиці Франції й там оселено назавжди на утриманні уряду.

ВАЛЯТЬ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ.

З Сороки (Бесарабія) доносять, що напроти Сороки знаходиться велике село Ціхінівсьосідок. На березі Дністра знаходиться гарна сільська церква. Від кількох днів почали її валити. Мешканці Сороки дуже зворушені цим святотатством.

БОРОТЬБА МІЖ БАНДИТАМИ І СЕЛЯНАМИ.

Недавно доконали злодії відважного крадіжу в селі Ардзінешти (Бесарабія). Селяни почали погоню за злодіями. По двогодиннім погоні побачили селяни, як два злодії зайшли до одної хати в Микарештах (пов. Яси). Між злодіями і селянами почался стрілянина. В боротьбі згинув один селянин. Жандармерія прийшла і заарештувала злодіїв: братів І. і Константина Манолеску.

МАСЛО НА СМАРОВИЛО ДЛЯ ОСЕЙ.

Фармери в саскачеванському (Канада) дистрикті Ля Флеш прийшли до переконання, що їм не оплачується продавати масло по 7 центів за фунт. Замісць продавати, вони почали мастити ним осі у возах і машинах. За фунт шміру треба платити 10 центів.

ДРУГИЙ ІРОД.

Прилюдну опінію сильно схвилювали жахливі подробиці, що виявилися при ревізії, яку переведено в міських добродійних заведеннях в Атенах (Греція). Як повідомляє „Елевтерос Антропос", з 11,786 дітей, переданих до міського заведення для немовлят, залишилися при житті тільки 683. В р. 1921 віддано до заведення 1,300 немовлят, з яких при житті залишилася тільки одна дитина. В р. 1922 залишилися при житті тільки двоє дітей з 1,170. Для ощадности, ховали по двоє дітей в одній домовині. Часопис називає заведення різнею немовлят. Голова Союзу Лікарів, Влявіянос, у письмі до президента міста назвав заведення іродеоном, а його директора — другим Іродом. Справою занялася судова влада.

ЛІҐА НАЦІЙ ПРОВОЛІЧЕ НА МІСЯЦЬ НЕБЕЗПЕКУ ВІЙНИ

ЖЕНЕВА. — Рада Ліґи Націй приймає пропозицію комісії трох, себто Ідена, Лявале і Літвінова, щоб відновити мировий суд між Італією й Етіопією в справі стрілянини у Вальваль на границі Етіопії. До мирової комісії буде доданий пятий член і вона має покінчити наради до 21-го серпня. Після цього буде скликана Рада Ліґи. Тимчасом Англія й Франція будуть мати час винайти якийсь спосіб для спинення війни між Італією й Етіопією. Є пропозиція, щоб Італії дати тимчасом якісь концесії в Етіопії, а цілу Етіопію віддати під протекторат Ліґи Націй.

НОВІ ЗНАХІДКИ МАП УКРАЇНИ.

ПРАГА. — На зборах Української Наукової Асоціяції в Празі, 21-го червня ц. р., д-р Володимир Січинський прочитав реферат про пять старих мап України з 17-го і 18-го століття, що їх досі в літературі не знали. Ці мапи знайшов референт в останніх пятьох роках у ріжних стародруках і збірках, працюючи по музеях і бібліотеках Праги, Кракова, Варшави, і Львова. На чотирох мапах на території України зазначені написи **Ukraine** та **Ukraine i Ukreine**, що йдуть по цілому Правобережу і Лівобережу. Одна з мап ґравера А. О. Тарасевича з 1683 р. є найстаршою мапою у виконанні українського ґравера. Голяндська мапа кінця 17-го століття (з бібліотеки Баворовських у Львові), де поруч з назвою „**Ukraine**", що займає Правобереже й Лівобереже, є ще окрема округла, зложена з частин Харківщини, Курщини й Вороніжчини під назвою „**Okraine**". Цей факт кидає нове світло на відому теорію деяких російських і польських дослідників, які виводили назву „Україна" від слова „у краю", „з краю", то значить території, що була на окраїнах московської, чи то польської держави. На деяких мапах закреслені кордони України, що майже покриваються з сучасними етноґрафічними межами й значно перевищують їх, особливо з Заходу. В одній з мап ці кордони сягають аж до Висли в її верхівях.

РОЗПИСАННЯ ВИБОРІВ ДО ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ Й СЕНАТУ.

ВАРШАВА. — Польський сойм розвязано постановою президента з дня 10-го липня ц. р. Розпорядок президента з 15-го липня визначує вибори до сойму на день 8-го вересня. Вибори до сенату відбудуться 15-го вересня ц. р. Урядово оголосять вислід виборів 20-го вересня ц. р.

НОВА ЖЕРТВА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РЕЖИМУ.

ЛЬВІВ. — Ґазети сповіщають, що відомий історик української літератури, Олександер Грушевський, брат покійного проф. Михайла Грушевського, збожеволів. Для культурного світу це новий вияв жахливої трагедії, яку переживає український нарід під большевиками.

ПАЦИФІКАЦІЯ ВОЛИНІ Й ПОЛІССЯ.

ЛЬВІВ. — (НПС) На Поліссі й Волині, в повітах ковельському, луцькому, рівенському й дубенському, переводить польська влада кріваву пацифікацію українського населення. Приходить до масових сутичок між населенням і поліцією. Пацифікація ще більше жорстока ніж у 1930 р. у Галичині. Вона натрапляє на активний опір українського села. У звязку з подіями на Волині мають уступити воєвода Юзефський і „наш" посол Певний, що їх „реґіональна політика" вповні збанкротувала. Преса в Польщі має наказ заховувати повну мовчанку про події на північно-західних землях.

СОВЄТСЬКИЙ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН ЗАТОПИВСЯ. ЗГИНУЛИ 55 ЛЮДЕЙ.

МОСКВА. — Перед тижнем затопився на Балтійськім морю підводний човен при зударі з воєнним кораблем. Згинули 55 жовнірів і офіцирів. Це сталося в часі маневрів, що їх переводить совєтська фльота, щоб приготовитися на німецьку й фінляндську небезпеку. Совєтська влада хоче справити потопленим величавий похорон і дати родинам відшкодування.

У БРИТАНІЇ КРЕДИТ ІТАЛІЇ ЗАХИТАНИЙ.

ЛОНДОН. — Італія старається про позичку в Англії. Промислові круги, головно копальняні підприємці, дуже противні позичці. Кажуть, що давні довги Італії заморожені. Вона не виплачує за попередні посилки вугля. Тепер вона зужила золота на 40 мілїонів долярів, щоб поплатити за границею за воєнні матеріяли. Через те вартість італійського гроша паде, а золотом вона не зможе платити, бо його не має.

У ДАНІЇ ЗАСУДИЛИ ДВОХ АМЕРИКАНЦІВ ЗА ШПИГУНСТВО.

КОПЕНГАҐЕН. — Юрій Мінк і Микола Шермен засуджені по 18 місяців вязниці за шпигунство. Після відсидження кари їх депортують. Оба вони подали себе за американських громадян з Ню Йорку.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned By the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАРЕШТІ

У Ню Йорку почалося перед великою лавою присяжних суддів слідство, що може відбитися широким відгуком по всій Америці. Є це слідство над рекетірством.

Рекетірство це широко в Америці поширена язва. В нас на це навіть слова нема. В Анґлії його теж не розуміють, бо там треба аж в історичний словар дивитися, щоб знайти, які то дрібні крадіжі й обманства Анґлійці під тим розуміли. Зате в Америці рекетірство дійшло до таких розмірів, що нині вже на всякий бизнес і фах дивляться як на рекет і часто, замісць питатися, „чим ви займаєтеся?", питаються „який ваш рекет?"

Рекетірство входить нині малощо не в кождий бизнес. Рекетір присисається до бизнесу, як пявка до живої тварини, та пробує з нього ссати кров, не сповняючи для свого хазяїна найменшої пожиточної функції. Правда, рекетір удає деколи, що він боронить свого хазяїна перед якоюсь напастю, але ця напасть грозить від самого рекетіра. Рекетір нібито боронить за гроші хазяїна перед напастю, якої самий рекетір допустивсяб, якби хазяїн йому не заплатив. Це, очевидно, ніяка оборона, а чистий грабунок. Це щось у роді того сицилійського розбою, в якім жертви розбою викуплюються від розбою оплатою розбійникам.

Тому й слідство над цею суспільною язвою вже повинно було бути розведене давно. Чому воно розведене доперва тепер, можна побачити з тайни, якою уряд оточує слідство. Уряд каже, що він знає, що без таємниці багато свідків зі страху перед пімстою рекетірів не захочуть зізнавати про те, що вони знають. Уряд знає, що до таких зізнань треба відваги, а відвага це рідкий товар на нинішньому ринку. Знають це й рекетіри; вони спирають свою силу якраз на боязливости людей.

Тому для успіху цього слідства треба широкої підпомоги суспільства. Суспільство може дати цю підпомогу перше своєю пресою. Потім у цей спосіб, що всякий, хто знає факти про рекетірство, зголоситься до лави присяжних суддів і ці факти відважно слідчій лаві розкаже.

Рахують, що рекетіри коштують Америку грубі міліярди долярів річно. Як слідство відверне від рекетірів хочби половину цеї суми, то кошти слідства будуть оправдані.

З ПРОГУЛЬКОЮ ДО БРАТІСЛАВИ

2. Виступ Танкового Гуртка.

Гарна, прегарна була наша плавба Дунаєм, але з приїздом до Братіслави ми мусіли знову твердо й міцно станути обома ногами на землю і дивитися, щоб наше завдання, ради якого ми сюди приїхали, було сповнене нами всеціло й досконало.

Наш Танковий Гурток ось мав же показати Братіславцям красу українського танку.

І коли співацьке чесько-словацьке товариство **„Д-р Антон Дворжак"**, з яким ми приїхали, після привитання нашої прогульки посадником міста та делеґатом чеського уряду формує з нас усіх великий похід до міста, то наші танцюристи — в народніх строях — творять найкращу частину цього походу.

Правда, — словацька капеля, що супровожає нашу прогульку, вона теж у народніх строях, і я їм приглянувся гаразд. В них чорні повстяні капелюхи з білими, бундючними перами, з красими стяжками довкола капелюха і з ріжнобарвними биндами, що шелестять їм на плечах за кожним рухом голови, і чорні камізельки в них з цвітистими прикрасами, і сорочки з вузькими вишивками на рукавах, але штани в них однотонно бруняві і ніби вже зі звичайного одягу. А проти того, — яка розкіш, яка краса наші, українські народні строї! Вони вже на кораблі звертали загальну увагу їдучої з нами публики, а коли тепер майнули у поході, то глядачі на вулицях Братіслави не всилі від них відвернути очей, хоч знають вони нпр. такі гарні народні строї, як ось мадярські.

Але здається, що наші — кращі за всі.

Ну, а ми, використовуючи кожну хвилину нашої приявни в теперішній столиці Словаччини, оглядаємо за ввесь час доволі довгого походу до готелю **„Татра"** місто вулицями, якими ідемо і цікаво нам пізнати той колишній Пресбурґ, що, поки після війни став чехословацькою Братіславою, був одним з найбільш відомих міст габсбурської імперії, а до **р. 1784** коронаційним місцем і столицею Мадярщини, і де між іншим **у р. 1805** Наполеон диктував Австрії умови „мира" після своєї перемоги під Австерліц. На мій погляд, місто робить багато додатніше враження, якщо дивитися на нього або з корабля, в моменті приїзду, або з вершин згаданого вже мною старинного замку, отже глядячи на його загальний вид, який завдяки численним святиням та вкупі з пропливаючим Дунаєм — імпозантний. Затеж у середині місто дуже нерівне тереном і неоднакове строєм вулиць, де обік гарних, европейських променад з модерними будинками американського типу бачите круті закамарки й вузенькі переулки просто орієнтального характеру, хоч і тут воно чистеньке і повне, сказатиб, романтичної принади. А число населення в нинішній Братіславі приблизно **93,000**, з чого, як ми зачували, **250 Українців.** Вони мають своє товариство „Просвіта", „Рідну Школу" і пластовий відділ. Одначе всіх тих установ нам особисто, на жаль, пізнати не довелося, бо часу в нас було дуже мало, і відповідного звязку з місцевими Українцями нам з цього погляду — з причини деяких непередбачених перепон — раніше добути не вдалося. Та всежтаки — як у суботу ввечір підчас нашого виступу, так і в неділю за ввесь час до нашого відїзду, ми мали нагоду познайомитись хоча з невеличким гуртком земляків у Братіславі, причім особливо їх діти захопили нас своєю чистою українською мовою та національною свідомістю, яка щонайкраще свідчить про інтеліґенцію та працю їх батьків.

І так уже розмова з нашими прегарними діточками у Братіславі, які зі своїми родичами прийшли подивитись на продукції Танкового Гуртка віденської „Громади", була одним зі світлих моментів вечора нашого виступу.

Ну, а виступ сам — знову раз блискучим успіхом. Справді:

Українські танки — то сензація для кожної публики!

Танцюристи „Громади", ведені й вишколені своїм молодим провідником, учеником В. Авраменка **Амброзом Головачем** — нашим земляком з Канади, що у Відні студіює музику — не мали, правда, в салі готелю **„Татра"**, де їм довелось виступати, ні відповідного їм простору (без ніяких театральних декорацій!), і не мали вони до своєї розпорядимости й відповідної їм музики, власної орхестри, яку цим разом мусів заступити трохи скучний і надто вже монотонний — фортепян. Але проте — чи може саме тому! — артистичний успіх Гуртка у Братіславі лишається тимбільшою його заслугою і велить нам раювати на думку про те, якими то чарівними ефектами зможуть наші танцюристи захоплювати публику, як ще в них буде власна орхестра і будуть власні декорації!

Бо вже ось і при самім фортепяні тай на такому, більш ніж примітивному подіюмі, як естрада салі в готелю „Татра", наш перший танок,— **„Гопак колом"** — відтанцюваний у дві пари — **Харівна і Бойдуник, Яцівна і Гандзюк** — зробив надзвичайно сильне враження на публику (в більшости, як я вже зазначив, чеську), лишаючи далеко позаду себе відповідну точку чеської програми, товариства „Д-р Антон Дворжак", якого продукції чергувались напереміну з нашими.

Так:

Далелеко позаду себе.

Я ось ще ніби завжди бачу їх, — ті наші дві молоді танцюючі пари. .

Спершу Харівна й Бойдуник — легко, стрійно і пишно, осліпляючи глядачів світлом барв костюму, досконалим ритмом рухів і тонкістю танку, веденого парою з віртуозністю скінченого артизму, Харівна молоденька красуня, з чарівно тихим поглядом, тихим усміхом і тихим блеском ясних, шовкових кос, яких золото так ніжно достроюється до її рожевого личка, до перлистого намиста, до білої як сніг сорочки в ясні цвіти, до червоного ґорсету і такоїж суконки з запаскою в цвітисті взори. А Бойдуник рівний як свічка, стрункий ростом юнак, зі смушковою шапкою на буйній голові, в сорочці, ніби квіттям вишиваній, в червоних штанах, яких пурпурна китайка аж за очі хапає, і в красних чоботах. І от ті два, ніби самою красою викохані єства танцюють. Але це ніякий танець змисловости, душливої пристрасти, або шаліючого пожадання, ні — це танець чистої, щоб не сказати дитинячої радости життям, рухом і красивістю шат; це танець двох душ, що раюють істнуванням. І тому віє від них свіжістю степового вітру, і подихом гойданих леготами цвітів і солодкістю розспіваної волі.

— Вітром понесу тебе! — ніби співає юнак, дівчину легко вгортаючи.

— Неси мене, юначе, неси! — ніби шепоче дівчина, з півзакритими очима до хлопця пригортаючись.

Але ось вам друга пара: Яцівна і Гандзюк. У Харівної є щось із тихого подиху срібної української ночі, а в Яцівної щось з веселости ясного ранка. Вона нижча ростом, ніж Харівна, в неї волосся бруняве і підстрижене, мов у хлопця, і веселенькі в неї, розсміяні очі. Коли вона з Гандзюком іде танцем, то це ніби одна пара з хороводу, що берегами Дніпра з вихрами гнався, з порогами переганявсь, і з Гамалією до самої Византії на крилах пустуючих вітрів пускався. І все всміхнена наша танцюристка, все розгуляна і все розпромінена радістю, ніби ясністю степового ранку овіяна.

Отак наші пари вже відтанцювали гопака давно, а публика все ще пристрасно оплескує і повторення просить.

Але на повторення наші не мають часу, бо вони мають ще відванцювати **„Козачок подільський"**, **„Коломийку"**, **„Гонивітер"**, ще раз **„Гопак колом"** в одну пару наймолодших танцюристів „Громади", і вкінці **„Аркана"**. А в **„Козачку подільськім"** ви бачите нову танцюристку — **Анґелю Гандзюківну.** Вона, як і її товаришки з Танкового Гуртка, молоденька дівчина і, в народнім строю, також повна своєрідної принади, як і Рузя Харівна і Яцівна Стефа. Але щось стримане і притаєне є в неї, щось, що не висловлюється всеціло ні в холоднім блиску сталевих очей, ні в її, раптом проступаючій і раптом зникаючій усмішці, яка не отвирає душі, а ніби її прислонює... А публика вичуває гаразд це зіндивідуалізування танкових партій відносними артистами; вона бачить, як у тому всьому, що виводять наші мистці, нема ніде ніякого шаблону і ніякої скучної рутини, і які неподібні ті українські танки до того всього, що називається танком у звичайних видовищах... Бо ви дивіться лиш, як вам **8-літня Марійка Гандзюківна** затанцює „Гонивітра" — танок, що в її інтерпретації так і пригадує вам за ввесь час біло-голубу квіточку, пещену леготом — а разом з **10-літнім Андрійком Карпином** „Гопака", а далі, як наші натцюристи під проводом Головача виведуть „Аркана".

І це й вершина всього вечора.

Що за танець! Чеські глядачі дивляться і глядять, стежать за кожним рухом юнаків, що, побравшися за плечі, ходять колом, гостро в ряди годи притупуючи, і від поголи почуття сили аж ген до крайньої втоми, а вкінці до найвищої напруги творчої волі, оживотворюють перед глядачами скалю душевних спромог людини, і ми почуваємо, як утаєна містика „Аркана" робить на публику щораз глибше враження. В салі стає тихенько, мов мак сій, чути тільки притишену музику фортепяну й удари ніг юнаків, і ви найкраще тепер бачите, як чудово гарно веде „Аркана" наш молодий мистець Головач, які плавкі, елеґантні, іноді майже нематеріяльні рухи в нього, і як гармонійно він завершує танок пантоміною оживаючої енерґії.

Справді:

Даймо змогу Головачеви придбати власну орхестру, власні театральні декорації, відповідні костюми і відповідне число учасників Гуртка, а **я певний, що той молодий, такий талановитий** чоловік, **зможе очарувати Европу** красою **нашого танкового мистецтва таксамо,** як **захоплюють московські балетмайстри, починаючи від Сашів** Леонтієвих **аж ген до Сергіїв** Ліфенців, **культурний світ** „своїми" **танками, з яких** добра **половина — це крадене** Москалями **українське** добро.

Та покищо Танковий Гурток „Громади" сповнив своє завдання у Братіславі щонайкраще, і ми, після виступу, ще довго сиділи в салі готелю „Татра", гуторячи при звуках музики з тими земляками, що змогли прийти на танковий виступ. Але згодом мусіли ми прощатися, бо на другий день — у неділю — треба було відїжджати до Відня, а тут ми вже всі були таки добре потомлені. В неділюж ми ще дещо оглянули в місті — між іншим могилу незабутнього українського публіциста **професора Віктора Піснячевського,** що минулого року вмер у Братіславі (вона, на жаль, занедбана і без ніякого напису) — та були на нашім богослуженню, прегарно відправленім молодим душпастирем української громади в Братіславі, **о. Йосифом Гальком,** що розповів нам дещо про свої організаційні пляни.

Опісляж, десь коло 3. пополудні ми вже були на кораблі, прощані особливо сердечно нашою любою дітворою, що її ми пізнали в Братіславі, а яка, почувши, як ми на прощання заспівали **„Червону калину і „Гей видно село"** — зі зворушення плакала.

І це був найбільш зворушливий, найбільш незабутний момент при нашім виїзді з Братіслави.

Д-р Остап Грицай.

Не божіться.

Батько: Не божися раз-у-раз, бо то гріх.
Син: Але?
Батько: А бігме, гріх!

В наших часах.

— Як іде інтерес?

— Знаменито! Я цілий день сиджу в склені.

— Скільки покупців?

— Ні, вірителів.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка, у 3-ох частинах.

Частина I.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

11

— Це то я і без Чеха знаю. Але думаєте, що у „банце" то отак і дадуть, і що туди не треба віддавати?

— Вам дадуть. На чотири проценти дадудь. Цілу пів тисячу вам дадуть.

— О ні. У дерманському банку, по їх закону, можу сотню дістати. Не знаю, чи у вашому лебедському можнаб що...

— Цього то вже не знаю... У нас, на скільки память мене не милить, можуть позичати тільки пайщики... Так, здається... Але я думаю, що у дерманському вам напевно пів сотню зайвих дадудь. Ну, а решту вже, хоч-не-хоч, а треба буде до жидка звернутись...

Це останнє вимовив Григорчук якось непевно, з острахом і пониженим голосом, ніби боячись цим образити кого... Матвій все таки великої на це уваги не звернув. Він міцно, широкою, мозолистою долонею розтирав зморщки свого чола, ніби хотячи зачати під ними важку свою думу.

— Цц... — цмокнув він, а опісля це раз цмокнув. — Над цим треба помозкувати.

З печі виглядає Хведот. Ніс його обсмаровано чимсь чорним, і сидить він тихо і терпеливо. У запічку скромно примостивсь Василь. Він думає: „і знов ходитиму зиму до школи без чобіт... Пасеш, пасеш ті корови, а що з того маєш"?... При згадці, що прийдеться відмовитись від своєї найкращої заповітної думки про чоботи зо стоячими холявами — „бутилками", настрій його глибоко і нагально падає. „Так вже ті постоли обридли"...

На цім розмова про землю й закінчилась. Горілки в пляшці меншало, а разом збільшувались гутірки та простоцікування. Звичайно, заговорили про війну, Матвій з цього приводу зловіщі свої сни пригадав і сотий раз їх розказав. Один сон, це великий на заході стовп від землі до неба і на ньому крівавий на цілий світ палаючий смолоскип. Другий — гадюка. Здоровенна, якої він ще в цих краях ніде не бачив, гримуча гадюка. І скрізь, де вона проповзла, все нищилось і геть чисто вигоряло. Навкруги пустеля одна по ній лишалась. А зникла та гадина у Поліських багнах... Там має скінчитись, на думку Матвія, будуча війна, яка є неминучою. „Недармо то останніми роками стільки тієї мишви, отої сафани появилося"...

Григорчук на фільософію не майстер, але Матвія слухає радо. Розмова їх увесь час велася навколо справ „сурйозних". Ніколи було їм бавитись у жарти. „Життя чавить" — казав Матвій. „Той герой, хто зпід теї чавухи хоч з одним цілим ребром вилізе"... Та ще „аби люди Бога не гнівили. Без Бога мужик порожнеча. Як ото клуня без снопів, чи засіки без зерна"...

Почало сутеніти і мужики розпрощалися. Матвій без верхньої одяжки і без шапки провів гостя аж до дороговжини, що бігла з Дерманя до Лебедей повз його хутір, пообіцяв, що „на днях сам до вас заскочу, а там бачитимем... А Харитона вже сюди не мішайте, якось то й самі цю справу закінчимо".

Тьма по землі стелилася. На хуторі глибока тиша і спокій. Небо чисте, передосіннє, дзвінке. З млина чути плескіт колеса та лятатання ковша. Садок, обнизаний рясно овочами, дрімає непорушно, ніби закохана в свою будучу дитину, перший раз вагітна, молода жінка.

За річкою, на дерманському боці, під Заставською сосниною чути форкання коней. Це ночліжани по скошених уже сіножатях розкошують. Видно під сосницею велику заграву багаття і густий тяжкий хвіст диму довжелезною летючою вуалею простягнувся геть далеко над лугом, сягаючи аж до лебедського порубу і зникаючи десь там у Михалковій дебрі. По хвилі задзвеніла ночліжанська пісня. Вона знялась мов чайка з болот і низів і, прорвавшись під згучне небо, відбилась від нього та дрібним рокотом розсипалась на тисячу регочучих тонів по цілій широті долини.

II.

Матвій іще раз обходить свій садок. Дещо поправити треба, яку там занадто обтяжену гильку певніше підперти. „Підпора, здається, і міцна, а дивись, різал-'ма, як зігнуло" — говорить він вголос. Підпирає, крихтить — коли б його, Бог дав, продати ту овоч, як слід... А грошиськів треба. Ой, треба, треба!"... — Підпер, постояв. — „Ну, ця вже одна пудиків пятдесят дасть" — розважає, обтирає об штани руки і простує до клуні. По дорозі піднімає кілька яблук, що попались під ноги, ховає їх до кишені. У клуні „проклята курка знов намервила на току", але ніяково поночі порядкувати, хоча Матвій „терпіти не може, як ото всюди свинство таке"... Чекай. Дістанеться і Насті. „Казав їй сотню раз: „не пускай до клуні курей! Ні, баба бабою. Різал'-ма".

До хліва зайшов: — „що то лошаки пороблять". А вони собі спокійно стоять, побрязкують ланцюгами об жолоб та зза драбини суху конюшину посмикують. — Гі-гі-гі-ааaі — обзиваються „лошаки"... „Ну, ну, орлята — поплескує Матвій їх товсті зади. — Жуйте, жуйте. Завтра в плужок. А сіль ви маєте?" — заглянув у жолоб. — „Нно! Солі ще досить. Хватить". — Глянув під корови: — „Трасця-йо-ма, а під коровами така баюра". Манька вся в болоті, але їй байдуже. Лежить собі й почмикує в темноті. Засвітив ліхтаря, на вишки поліз, вівсяниці старої, минулорічньої пару вязок скинув і розтрусив під коровами.

А після цього задмухав ліхтаря і пішов до хати. Василь вже встиг маленьку нафтову лямпочку засвітити. Вона соромливо на коминку притаїлась, але безсоромно коптіла...

— Ґазу, мабуть, нема в лямпі, — зауважує Матвій.

— Ні, я налив.

— А чогож так чадить? Прикрути. Шкло розбили. Трасцяма, нічого тобі на господарстві не вдержиться.

— Шкло розбив Володько. Взяв, трубів, трубів ним, поки тріснуло.

Коли б ту стару одлушпачив добре, то вона б за вами приглядила б... — сказав Матвій і після цього затягнув тенорком:

— Іїі-ії-же, Херувіїіми. Таайно... образующе"...

Співаючи, роздягнувся, підійшов до столу, перехрестився розмашним, твердим хрестом до ікон. Ікон багато. Все старосвітські, все з Почаєва нанесені. Перед Богом-Саваофом засвітив лямпадку, причому довго мнявся з ґнотой, який втопився в оливі, а грубі, репані Матвієві пальці не виявляли досить спритности, щоб виловити його звідти.

І коли загорілась лямпадка, Матвій підійшов до коминка і між „Херувимскую" загасив коптячу лямпку. Після цього в хаті стало пів темно, лище старі закопчені обличчя святих та насуплене чоло Бога-Саваофа, облиті червонастим світлом, творили ввесь зміст цього сутінку.

Василь, який довго слухав і терпів батьківські співи, нарешті не витерпів і, коли батько перейшов на „Свєте тіхій", підтягнув і собі за старим тримтячим нечистим дискантиком. Батько нічого на це не сказав, навіть не звернув уваги, ніби нічого не сталось. Вони стройно та щиро проспівали ще і „Блажен муж", а по закінченню розпочали чомусь „Єгда славнії ученици" про Юду злочестивого, що за тридцять срібняків „беззаконним судіям тебе праведного судію-ю-ю-уу предадє"...

А ніч темна і безмісячна...

Місяць зійде щойно аж по півночі, бо вже давно звернуло з підповні. Хутір старанно огорнутий, окутаний гостроватою передосінньою пітьмою.

Кляпіт млина термосить пітьму, а вона чіпляє тендітні зірки, які зриваються і стрілко гвякнуть десь на Заставську соснину. Грубий костистий туман поплівся лугом. Похилені верби і верболози нанизують росисті намиста і, ні то плачуть, ні то радіють — не розбереш.

(Далі буде).

Ненависть.

— Ваш сусід стояв при березі, як ви впали в воду. Чомуж ви не кликали його на ратунок?

— Я волів би втонути, ніж цей драб мав би одержати медалю за ратування потопаючих!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НА ПОЄДИНОК.

Англійські газети подають повний зміст листів, що ними обмінялись італійський капітан Фанелі, бувший редактор газети „Іль Секольо Фашіста", та майор англійської армії і посол до англійського парляменту, С. Р. Атлі.

Фанелі писав: „Я прочитав у римських газетах Вашу промову, котру Ви виголосили в палаті громад про італійсько-етіопську справу, а в котрій Ви пішли поза межі парляментарної дискусії та висказали думки, які я без вагання називаю образливими для мого краю та фашистівського режіму, що є найвищим історичним і політичним висказом нашого краю".

Далі він доказує, чому він уважає себе особисто ображеним словами англійського посла. Отже він є офіциром армії і брав участь у фашистівськім перевороті. Тому він визиває його на поєдинок. „Я сподіваюся", каже Фанелі, „що Ваша приналежність до англійської армії заставить вас піти зі мною на поєдинок".

Італійський фашист добре зібрав февдальні погляди на поєдинок як відповідь на образу.

ВІДПОВІДЬ АНГЛІЙЦЯ.

У відповідь на визов Фанелія посол Атлі вислав письмо, в котрім кидає трохи більше світла на наставлення Італійця.

Передовсім посол Атлі звертає увагу, що Фанелі собі самовільно встановляє межі парляментарної дискусії. „Здушення свобідних інституцій у Вашім краю оправдує Ваше незнання факту, що суддею того, що є дозволене в парляментарній дискусії в палаті послів, є президент палати.

„Я хочу дати Вам до зрозуміння, що вільний Англієць у вільнім краю вважає себе управненим висказувати думку про поступки свого чи якогонебудь іншого уряду та що ніякі погрози не відстрашать народнього представника у вільнім парляменті висказувати свої думки".

Далі посол звертається до визову на поєдинок: „Ваш погляд, щоб я дав Вам сатисфакцію дорогою варварської й застарілої методи поєдинку, вказує, що Ви не розумієте суттєвих сторін справи. Як би Ви показалися кращим від мене в зброїнім двобою, то з того ще не виходить, що Ви маєте слушність у справі Етіопії. Поєдинки в Англії здавна заборонені, бо вони дають перевагу бутним людям".

НА ЩО ЗІЙШЛА АРИСТОКРАТІЯ.

Як доносить „Манчестер Гардієн", німецький уряд зависив в існуванню на два роки студентське товариство „Саксо-Борусія", одно з найстарших студентських товариств, до котрого перед війною належали цісар і інші Гогенцолерни.

Завішено цей „Буршеншафт" за те, що при одній нагоді студенти з цього товариства, забавляючися в коршмі, питалися голосно, якби то Гітлер їв шпараги.

Виходило би з поступку „буршів" зі шляхетського товариства, що шпараги не кождий уміє їсти та що не знати їсти шпараги це є якоюсь умовою чи моральною хибою, з якої можна сміятися. З того видно, що аристократичне виховання німецьких шляхтичів дуже плитке, коли вони говорять за чужий спосіб їдження. Це на них кидає підозріння, що з шляхетства в них нічого більше не лишилося поза вміння цеї величезної штуки: їсти шпараги. Справді, неаби на що зійшла шляхта, коли цю штуку вона вважає за величезне досягнення, яким можна публично хвалитися та іншу людину понижати.

ЯКЕ ЇХАЛО, ТАКЕ ЗДИБАЛО.

Одначе й завішення товариства за цю дітвацьку поведінку має іншу сторону.

Що „бурші" поводяться по дітвацьки, то пощо урядови проявляти таку дражливість на те, що собі дітваки думають про те, як „вождь" їсть шпараги?

Не читали в німецьких читанках про льва, котрому донесли, що на нього осел сплетні пускає? Кождий Німець знає сказати віршем відповідь льва: „Що там про мене осел говорить, на це я не звертаю уваги".

Якби звертав увагу, то поставив би себе нарівні з ослом.

Розсіяний.

Радник-емерит Курка приходить відвідати свого приятеля, радника Щурка.

— Чи можу побачитися з паном Щурком?

— На жаль, ні: пан спочиває вже довший час на цвинтарі! — каже слуга, ставши на порозі.

— Ну, то я не буду йому перешкаджати! — сказав радник і відійшов.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 4-го серпня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Обовзком кождого члена є прибути на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоб старалися вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Петро Маліборський, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 3. серпня, в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 435 Мейн вул. Просимо членів звернути увагу на це прщипімнення і вирівнати залеглости, позабирати свої грамоти, котрі вже має секретар, та точно на означений час прийти на збори. — Петро Криловський, предс.; Сергій Вінярський, кас.; Антін Вакулінський, секр.

А. Осендовський.

ОДНООКИЙ

— А чомуж би ні! — відповіла. — Рубають ліс, полюють, збирають кедрові горіхи...

— Бачу, що маєте тут святе життя, — засміявся весело. — А добре вам тут поводиться?

— Славити Бога, добре! — відповіла і набожно перехрестилася. — Земля плодовита, хліба маємо досить. Ще продаємо його до Хабаровська і Николаєвська. Худоби маємо, скільки нам треба.

— А полювання, приносить що? — питав далі козак.

— І полювання і торговля з Ґольдами, відповіла баба.

— Що таке ті Ґольди, спитав я.

— То монгольське племя, котре кочує в сих лісах і полює, — пояснив мені мій старший провідник.

На питання провідника баба відповіла:

— Наші хлопи бють соболі і куни. Та торгують з Ґольдами. Дають їм спірт, тютюн, порох і сірники. Від Ґольдів дістають золото і шкіки. Ми найближчі сусіди Ґольдів і найбільше від них купуємо, або беремо в коміс. Увесь їх товар іде через наші руки дальше до залізниці і до міста. Один Голієнко минулої зими купив пятьсот соболів і продав у Хабаровську!

Говорила з захопленням, ущасливлена добробутом і успіхами кольоністів.

— Тут з вами жити, не вмирати, — крикнув козак. Другий голосно розсміявся і сказав:

— Так вам тут добре, і ви замикаєте себе в хатах, як у вязниці?

— То лиш тепер, бо Однокий в сих сторонах, — пояснила баба, миючи посудину.

— В часі сеї балачки я всвув. Коли пробудився, мої провідники вже були готові в дорогу. Я бабі заплатив, і ми поїхали далі нашим шляхом-стежкою.

Ми їхали лісом, по давньому, гноблені комарями і величезними рудими мухами.

По кількох годинах їзди побачили ми побіч стежки сліди коліс. Пів кільометра далі, скриту в гущі колибу, в котрій сиділи три „проспектори". Пили горівку і вже були сильно підхмелені.

Коли нас побачили, жах майже відобрав їм мову. Відповідаючи на наші питання, обережно випитували, хто ми. Мої відповіди успокоїли їх. Увірили, що ми ні опришки, ні поліція, ні гірнича інспекція.

Коли я поклявся, що про них не скажу нікому з влади, показали мені свій золотодайний закоп. Ми поїхали далі.

— Сі хлопці мабуть мали щастя, — сказав мій старший козак. — То вже багата партія, бо мають два коні з возами. І горівка в них є! Не часто буває таке в обірванців, що живуть з дня на день!

На нічліг ми задержалися в глибокім провалі, котрим плив потік, з голосним шумом скачучи з порога на поріг.

Повечерявши я закутовся в широку манту і всвув на мягкій постелі, зробленій мені моїми козаками. Мені неначе снилися якийсь гамір, чиїсь кроки, пирхання коней. Я не звертав на се уваги, бо крім лежачих коло мене під мантою карабіну і револьвера я не мав нічого, що можна би мені вкрасти. Я спав дальше спокійно.

Мій сон був довгий, бо коли я пробудився, сонце вже було високо на небі. Оба мої козаки сиділи при вогні і пили чай. Побачивши, що вже не сплю, підійшли до мене і сказали, що оба мої вючні коні втекли. Що укали їх, та не знайшли, бо вони мабуть пішли назад тою дорогою, котрою ми сюди приїхали.

— Зараз ідемо шукати! — сказав старший, підходячи до осідланого коня.

Я помітив, що його кінь був сильно впрілий, як би щойно зробив довгу і тяжку дорогу.

Козаки відїхали, я лишився.

Ждав я дуже довго, бо аж до години семої вечором. Кляв їх і їх коні, як міг і як вмів. Се не помагало, бо не верталися ні коні, ні козаки. Аж коло семої почув я здалека тупіт і людські голоси. По пару минутах виринули з ліса пару їздців.

То таки не були мої козаки. Коли підїхали ближче до мене, я пізнав поліційні шапки і мундури.

— Не рухатися з місця, бо стріляємо! — крикнув той, що їхав попереду і підвів карабін.

— А то що за напасть! — погадав я. — Поліція нападає на висланого урядом вченого? І в Росії таке не часто буває.

— Добре, не рушуся! — відповідаю.

Підїхали до мене і приказали показати собі мої документи. Я передав їм мої папери. Вони були в порядку, підписані самим губернатором. Поліції злагідніли і поазлізали з коней.

Коли вже сиділи при моїм вогні, старший несміло спитав мене:

— Дуже перепрошую, та для мене незвичайно цікаве, яким способом ви змовилися з Одноооким?

— З ким, з ким? — питаю?

— З бандитом... з найнебезпечнішом бандитом, Однооким.

— Коли він так зветься, то повинен мати лиш одно око. Я такого чоловіка не знаю, — відповів я рішучо.

— Запирається? — спитав здивований поліцай.

— Не запираюся, лиш кажу, що з моїх людей, котрі поїхали шукати коней, жаден не є одноокий!

Поліцай здвигнув раменами і звертаючися до своїх товаришів, сказав:

— Приведіть сюди і покажіть сему панови Одноокого.

По хвили перело мною стояв мій старший провідник. Зпоза його плечей визирало недотепне, залякане лице другого козака.

Я остовпів, не в силі збагнути, що сталося. То безперечно були оба мої провідники. Як молодший, так і старший був у власній особі, та не цілком такий, як раньше, заки ще втік від мене. Тепер він мав лиш одно око.

Кровава яма одного ока була залляна слезою. Над нею висіла неподвижно повіка. Друге, здорове око гляділо на мене весело. Подзвонюючи ланцушками на руках, поклонився мені і буркнув:

— Вибачайте, що через мене маєте малий клопіт.

Поліції відвели їх на бік. Я старшому поліцаеви пояснив, яким то способом я тих людей знайшов на моїх опікунів, оборонців і провідників.

— Вони привели мене від залізничої стації, — сказав я.

— І аж тут обікрали вас, — перебив поліцай. — Ваше щастя, що ви ще живі. З іншими гірше обійшлися.

— З ким? — спитався я.

Поліцай став розказувати. З того, що він сказав і що знав, вийшло таке:

По дорозі ми попали були на проспекторів. Мої провідники доміркувалися, що ті проспектори вже мають гарний запас золота. Пізніше в селі від балакливої баби, у котрої ми відпочивали, довідалися, що Голієнко великий багач, і що у нього покладний гріш.

Коли ми заночували в провалі і я всвув, мої провідники забрали оба мої вючаки і поїхали до проспекторів. Вирізали всіх і забрали майже пять фунтів золота. Від проспекторів вернулися до мене, та лиш на те, щоби будьтоби, шукаючи коней, поїхати до села, де ми відпочивали у баби зашироі. Там зайшли до Голієнка, де, грозячи тортурами і смертю, присилували його видати гроші. Сей вже виконав їх приказ, коли цілком несподівано надіхала поліція і вхопоила бандитів.

Однооокий був тоді вже без одного ока, бо, потерпаючи, що прийде до бійки, штучне око сховав до кишені. Се штучне око було найліпшою маскою бандита.

Арештуючи Одноокого, поліція нарoбила мені клопоту, бо на провідника дала мені кольоністa Украйця. Сей щойно тому пару років осів тут і сих сторін добре не знав. Дорогу все баламутив. Також боявся старих дуплястих дубів, бо в них, як казав, сиділи зелені лісові біси. Він писався Орел!

(Кінець).

ВЕЛИКОПІСНА СПОВІДЬ.

Що року ходив Федь Забудько підчас посту сповідатися. І що року перед тим заводив з жінкою бучу, що пів села збігалося.

Аж раз хтось не втерпів і питає Федя, чого він перед сповідью жінці боки латає?

— А то, видите, так — каже Федь: — як сповідатись, то докладно, щоб і порошинка гріху не лишилась на совісти. А що я, бачите, трохи забудькуватий, то штурхну бабу зо два рази попід боки, а вона мені не тільки цьогорічні, але й торічні гріхи пригадає.

НЕЩАСТЯ І ПРИПАДОК.

Коли чоловік іде з жінкою і тещею вулицею, а теща впаде і зломить собі ногу, тоді це є припадок; а коли впаде і нічого не зломить, тоді це є нещастя.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

FIRST YOUTH DAY IN PHILADELPHIA

The Fourth of August will become a memorable day in the annals of Philadelphia Youth history. All that seems to be needed is good, clear, and fair weather. Everything possible has been done to let the United Youth Clubs inaugurate their First Youth Day without any conflicts with other affairs. Every parish and organization in the city, without exception, is co-operating in this respect.

It will be on the fields and roads of Joseph Malen Farm at So. Westville Grove, N. J. that Ukrainian athletes from the Philadelphia metropolitan area will meet in friendly competition. They are to take part in the day's activities so that friendship, sportsmanship and club activity may be developed to a greater degree. As far as the Youth Day Committee knows, the majority of these competitors are novices in every respect of the term. Most of them have had little experience in competitive athletics; they are entering for the fun of the events themselves.

For their participation,. these athletes will not go unrewarded. Following the maxim that there should be a reward for effort and achievement, gold medals, symbolical of first place, silver medals, representative of the runner-up position, and bronze medals which signify third place, will be awarded to the first three in all the individual events. Competition will be of two classes,—team and individual. The individual. however. will be minimized as much as possible; the emphasis will be on the team as a whole. For this reason a limitation of two events besides a relay has been set for each contestant. In the girls' volleyball and in all the relays, the members of the first teams will receive gold medals. The Girls Association of Nicetown, taking the leadership in contributing prizes, has financed a splendid three year cup for Senior Girls Volley-Ball. A very fine silver cup donated by Mr. Michael Nasevich will be presented to the most outstanding baseball team. The award will be decided on the team's performance against other Ukrainian teams during the season. A silver plaque will go to the ballet group which will present the best program of Ukrainian folk dancing. In the senior boys division, the teams will compete for a track trophy and the point scoring will be on a 5-3-1 basis.

The prizes and awards have been contributed by the different members of the United Ukrainian Clubs of Philadelphia and the various national organizations. A unique feature of the medals, which are about the size of a silver dollar, is that the face will bear the Trident of Ukraine. As is customary, the medal will be attached to a ribbon, which in this case will be the colors of Yellow and Blue.

Mr. Stephen Shumeyko, as the official representative of the Ukrainian National Association, will present a three year trophy to be known as the Sports and Sportsmanship Trophy. This award will be made on a basis of a 5-3-1 system calculated from the different teams' standings in the several divisions of sport. Representatives of other national organizations will also be there to officially present their awards.

As to the facilities at the scene of the Field Day, the committee knows that it does not have a country club and the usual conveniences that go with it. The committee asks the various teams and competitors to bear with them and do their bit to make this affair go over. A 220 yard track is being constructed, pits are being laid out and the little equipment that is available is being set up. After the standard program of track and field events, there will be a little relief in the nature of amusement contests and for these winners there will be pleasant surprises. A very interesting event will be the steeplechase over numerous obstacles and barriers. After the athletic contests, there will be dancing in the pavilion.

A registration desk will be at the entrance where the contestants will report for their numbers and for general information. The program of events will be underway at 2:30 with the 100 yard trials scheduled at that time. An amplification system will be on the field so that comments and results can be given to all the spectators.

Among the entries received there are teams from Elizabeth, Trenton and Millville. Michael Kowalchuk, a young Ukrainian from mining regions of Pennsylvania, will be an interesting entry to watch in the middle distances. He has been coming up in local running circles. As an opponent, Walter Segin of the Ukrainian American Youth Club and of Drexel Institute will furnish competition in the half-mile. Peter Zaharchuk's team from 23rd and Brown and Edward Snyder's team from Frankford should provide an interesting duel. Among those to watch in the junior events will be Russell Krawchuk of Frankford High and Steven Sikora of Central High. Sikora is the young Ukrainian lad who recently received an American Legion Award for saving a drowning man from the Delaware River. Steve will captain his junior relay for the Plasts, a young boys' organization of Philadelphia.

The committee wishes to emphasize that this Field Day was planned because of the current feeling that our chief need has been more contacts,—contacts under the constructive influence of sports. It is only by our close association through athletics among our youngsters, that we can develop team-play and co-operation. These will be carried over into our every-day life and it will do much towards a strong union of our Youth. The common observation among the committee endeavors the beginnings are small. For this fact they think they have less to offer than what may be first expected. However, they are sure of one thing, and that is — their beginning will lead to something which will grow each year and which will help to perpetuate Ukrainian activity.

Anne Harris, Secretary,
Stephanie Monasterska, Sec'y.

CHANGE OF ADDRESS

Dear Sport Readers:

This is to notify all sport enthusiasts that Mr. Alexander Yaremko is vacationing at Virginia for the entire month of July, and upon his return will not reside at his former address. Until further mention of his residence, kindly address all letters to:

Miss MARIE KUNYCZKA,
Sec'y of the Sport Division
of the UYL of NA,
2926 W. Poplar St.,
Philadelphia, Pa.

LIST OF AMERICAN-UKRAINIAN GRADUATES FOR THE YEAR OF 1935

HIGH SCHOOL GRADUATES

OMISSIONS FROM LAST WEEK:

1. JOHN WYCHEDNIK
   Boy's Memorial High, Mass., printing, honors received
2. ESTELLE GURAL
   of Newark, N. J., will enter Newark City Hospital as student nurse
3. HARRY LYTWYN
   of Irvington, N. J., will enter Alabama University
4. CHOMIAK WILLIAM
   Dickinson High, Jersey City, N. J., commercial

24. MASKOWITZ, SOPHIE F.
   Perth Amboy High, normal preparatory
25. MILLER, ESTELLE
   Perth Amboy High, business
26. ONYSCHUK, OLGA
   Irvington High, general, music prize
27. PARASCHUK, TILLIE
   Morrell High, Irvington, general
28. PEROK, WALTER
   Perth Amboy High, business
29. PODKOWA, EMILIA
   Harrison High, commercial, first prize, gold medal, and one year of college tuition
30. PODKOWA, JOSEPH
   Harrison High, commercial
31. POTSKANIK, MARY
   Perth Amboy High, business
32. RAJCA, WALTER
   Belleville High, general
33. REVUTSKI, HELEN
   Woodbridge High, commercial secretarial
34. ROGALCHECK, JOSEPH
   Perth Amboy High, general
35. SHAUTE, HELEN C.
   Perth Amboy High, business
36. WAVERCZAK, MAE D.
   Perth Amboy High, general
37. ZELIN ANNA
   Morrell High, Irvington, commercial
38. PETER YAREMKO
   Perth Amboy High, business
39. WALTER A. MACHEYOWSKY
   Dickinson High School, Jersey City, N. J., general course. Is attending Casey Jones Aeronautical School of Engineering

NEW YORK

1. DYNKO, DEMETRIUS
   Cohoes High, business
2. HOLUBOVICH, OLGA
   Washington Irving High, New York, general, honor roll, medal in French, honors in German, member of Artista, honors in Music. To enter Columbia University, business and psychology
3. MICHALAK, ESTELLE
   Cohoes High, business
4. NALYWAYKO OLGA
   Washington Irving High, New York, general. To enter Hunter College, physiology
5. NAZARKO, MICHAEL
   Cohoes High, business
6. PODSKALNY, ANNE
   Gowanda High, commercial, with honors
7. POLCHE, HARRY
   De Witt Clinton High, New York, general, with honors. To enter C. C. N. Y.
8. PUCHIR, MICHAEL
   Stuyvesant High, New York, general, with honors. To enter C. C. N. Y.
9. SHUCHOWSKY, CHRISTINE
   Cohoes High, college preparatory
10. SHUST, MARY
   Julia Richman High, New York, general. To enter Hunter College, biology
11. SLOMOSHYNSKA, ANNA
   Jamaica High, commercial. To enter C. C. N. Y.
12. TURASH, MARON
   Stuyvesant High, New York, general, honor roll. To enter C. C. N. Y.
13. TURKO, PETER MICHAEL
   Great Neck High School, Long Island, N. Y. To enter Delahamtre Institute, N. Y.

OHIO

1. BOHDAN, ANNE
   South High, Cleveland
2. BUSKO, HARRY
   John Hay High, Cleveland, general clerical
3. DACKO, MARIE
   Hudson High, commercial, with honors. To enter Business College
4. GOLDER, JULIA F.
   South High, Cleveland
5. KALMUK, MARY
   John Hay High, Cleveland
6. MADEZKI, STEPHEN
   Woodward High, Toledo, general. To enter Toledo University, business course
7. MALKO, MARY
   John Hay High, Cleveland
8. MELNIK, SOPHIE
   John Adams High, Cleveland
9. MURAL, ANNE LA VERNE
   John Adams High, Cleveland

PENNSYLVANIA

1. BABICH PAULINE
   Ambridge Senior High, commercial, sports award
2. BARON, SOPHIE
   Chester High, commercial
3. BUCKA, JOSEPH R.
   Ambridge Senior High, general
4. CHORNEY, MICHAEL
   Allentown High, industrial
5. CORINCHOCK, NELLIE M.
   Delano High, academic, with honors
6. CYCYN, CHARLES
   Ambridge Senior High, industrial
7. DELYNKO, MARY JEAN
   Ambridge Senior High, commercial
8. DEMCHAK, EVA JANE
   Ambridge Senior High, commercial
9. DEMCZYK, ANNA
   West Newton High, general
10. DEMCZYK, JOSEPH
   West Newton High, academic and vocational course in agriculture
12. FEDAK, MARIE J.
   Ambridge Senior High, general
13. FIRICH, KATHRYN
   Ambridge Senior High, commercial
14. GAZDAYKA, EVA
   Ambridge Senior High, commercial
16. GERA, MARY JEANNETTE
   Ambridge Senior High, academic. To take up nursing
16. GOS, JOHN
   Ambridge Senior High, commercial. To enter Business College
17. GUTOWSKI, JOHN
   Ambridge Senior High, industrial
18. HALABAN, MARY
   Ambridge Senior High, academic. To take up nursing
19. HLISTA, JOHN
   Ambridge Senior High, general
20. HOLOWITI, MICHAEL
   Donora Senior High, College preparatory
21. HULA MICHAEL
   West Newton High, general
22. KARACZKO, ELIZABETH E.
   Ambridge Senior High, commercial, National Honor Society
23. KASSY, ANNA
   West Newton High, general
24. KOHUT, JOHN
   Allentown High, science
25. KOLODYCHAK, FRANK
   Donora Senior High, general
26. KOROMITZ, CATHERINE
   Allentown High, commercial. To enter Business College

(To be continued)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (84)

Наомі відкрила широко очі, коли побачила чоловіка, що зіскочив з дерева саме перед її мучителем. „Стенлі!" — крикнула вона. — „Стенлі, ратуй мене!" Тарзан прибув на її ратунок, але вона думала, що це був Стенлі Обровський, отой „львиний чоловік", що цілковито подобав на Тарзана.

Ґориль пустив її волосся. Вона впала на землю й там лежала, бо не мала сили встати. Лежачи, споглядала то на ґориля, то на білого велитня. Нагло ґориль наскочив, але білий чоловік не подався. Великі волохаті руки простягнулися, щоб його вхопити.

Тарзан вихилявся від замахів ґориля з гнучкістю пантери. Він зігнувся, і коли ґориль замахнувся до нього і, заки звірюка могла ще обернутися, вже сидів їй на карку. Його бронзова рука обіймила могутньо товстий карк волохатого Бокінґема, хоч як той пробував стрястися від нього.

Коли такі штучки не вдались, великий ґориль кинувся на землю, щоб роздавити противника своїм важким тілом. Наомі гляділа з подивом та острахом на цю нерівну боротьбу в переконанні, що людина не рівня фантастичному та страшному звірови.